

ligger hans Gaard, en stor, smuk, halm-tækt, enflojet Hovedbygning. Paa Skellet mellem Hovmarkerne og denne Skov har han sat et Hegn fra Vand til Vand, fra Kalundborg Fjord op til Nordkysten, og han har ikke givet Almenheden ubegrænset Ret til at færdes i Skoven eller paa den Del af Kysterne, der ligger Vest for Hegnet, altsaa den egentlig parklignende Del af Ejendommen. I Overenskomsten tager han følgende Forbehold: „Færdsel paa eller over de fredede Arealer eller ad den private Vej til Gaarden og Fyret vil indtil videre kunne indrømmes gaaende, der nøje vil have at rette sig efter de af Ejeren til enhver Tid givne Anvisninger. Badning ved Stranden at uvedkommende skal være forbudt.“ Se, hvis det nu ikke var Skov, som ikke var Fredskovspligt undergivet, eller hvorpaa der ikke var tinglæst Deklaration om, at det skulde være Fredskov, men hvis denne Skov havde været i det uheldige Tilfælde at være skabt ikke af den nuværende Ejer, men maaske af hans Tipoldefader, saa vilde Almenheden have ubegrænset Færdsels- og Opholdsret i denne Skov, lige uden om Huset, paa den snævre Halvø, og den vil, hvis den højtærede Justitsministers Forslag gaar igennem, have ubegrænset Ret til Ophold og Badning paa hele Kysten paa begge Sider af Halvøen. Hr. Lawaetz har i Deklarationen erklæret, at Badning ved Stranden af uvedkommende skal være forbudt, men en saadan Beføjelse vilde han slet ikke have efter det, der hjemles i dette Forslag, medmindre Naturfredningsnævnet, det vil sige Sogneraadetsmedlemmet, Amtsraadetsmedlemmet og den Jurist, der egner sig til at være Dommer, allernaadigst tillader ham at forbyde Badning. Men naar Fredningsnævnet først har Beføjelsen, naar det først er slaaet fast som almen Norm, at Badning skal være tilladt, naar det er Grundregelen og Forbud derimod Undtagelsen, saa er det klart, at disse Undtagelser vil Fredningsnævnet lidt efter lidt begrænse til det mindst mulige. Det vil navnlig ske, hvis efterhaanden ude omkring paa Landet Flertallet i Amts- og Sogneraad bliver Socialdemokrater. Saa vælger de de to Mænd, som har Stemmerfærdigheden i Fredningsnævnet, og saa kan man nogenlunde forudse, hvordan det vil gaa med disse Skin af Værneforanstaltninger, der endnu er levnet de private Ejere.

Naar man ser, hvorledes der ser ud paa stærkt besøgte private Kyststrækninger, der egner sig til Badning, og hvor Ejeren ikke har lagt Almenheden nogen

som helst Hindring i Vejen for at bade og opholde sig paa Strandbredden, saa gruer man ved Tanken om, at den samme Servitut, som foreslaas for Skovenes Vedkommende, nu ogsaa skal gælde for Strandbreddernes Vedkommende. I den gældende Lov har man dog været saa honnet at gaa ud fra som det principale, at Ejeren har Beføjelsen over Kyststrækningen, at den, der har Forstrandsretten, ogsaa har Dispositionsretten, og at en Kommunalbestyrelse, som ønsker særlige Beføjelser for Almenheden, skal anføre Grundene for, at den ønsker disse Beføjelser. Men i dette Forslag gaar man et Skridt videre, der vender man Forholdet om, der siger man, at Almenhedens ubegrænsede Adgang er det principale, det er det normale, og skal der gøres Undtagelser eller Begrænsninger, kan det kun ske, hvis Fredningsnævnet allernaadigst billiger det.

Paa min Hjemegn paa de Steder, hvor Kysten er mest besøgt til Badning, er denne stærkt udsat for at skylle bort. Der er paa Grund af Strømningerne i Havet og paa Grund af de geologiske Sænkninger og Hævninger af de danske Kyster i Aarenes Løb, fra min Barndom til nu, af disse Kyststrækninger ædt bort af Havet sikkert mindst 15 m i Gennemsnit. Nu har Ejeren med store Bekostninger sat Høfder, Træhøfder og Faskiner, og mange Steder lagt Kampestensbelægninger for at redde Kysten, men skønt han har alle Udgifterne og alt Besværet, skal han i Virkeligheden være stillet retsløs overfor den Almenhed, som ønsker at bade og opholde sig paa disse Strækninger.

Hvis den højtærede Justitsminister en Gang vilde tage med mig hjem paa min Egn en Sommersøndag, en rigtig hed og varm Sommersøndag i Højsæsonen, og se det Badeliv, der udfolder sig der, tror jeg, han vilde faa et lignende Indtryk, som hvis han nogen Sinde paa en varm Junisøndag har været paa Badeanstalten Helgoland. Jeg har undertiden været der og set Almenheden i utallige Masser boltre sig der, og jeg har uvilkaarlig mindedes Underverdenen i Dantes Inferno, Svovlpølen, hvor de onde Aander vælter sig under infernalsk Hujen og Skrigen og Spektakel. Noget lignende finder Sted paa saadanne Kyststrækninger som dem, jeg hidtil har stillet til Almenhedens Disposition hjemme. Særlig gælder det en saadan Kyststrækning; oven over Stranden her er der Klint, og oven over Klinten et Bakke- drag bevokset med en Plantage. Almenheden har Tilladelse til at færdes i Plan-